

VIJESTI IZ INOZEMSTVA

PRVI MEĐUNARODNI KONGRES VODITELJA CRKVENIH ZBOROVA

Regera, P. Locatellija, D. Despića i D. Šostakovića. Na glasoviru pratila je Gracijela Babić.

Vrijedan koncert su priredili u veljači subotički filharmoničari izvodivši djela L. Cherubinja, K. Stamitz i J. Haydna. Svirali su uvertiru *Anacreont*, *Oxfordsku simfoniju* i *Koncert* za klarinet i fagot. Solisti su N. Srdić (klarinet, Novi Sad), i B. Tumpej (fagot, Ljubljana). Dirigirao je Matija Murenji iz Subotice. U istom mjesecu gostovao je ugledni gost Ilija Grubert iz SSSR-a. Grubert je svirao na violini uz glasovirsku pratnju Konstantina Bogina djela J. S. Bacha, S. Prokofjeva, E. Ysaye, E. Chaussona i F. Waxsmanna. Solistički koncert je dala Melinda Major iz Subotice u dvorani gradske kuće. Ona je prezentirala J. S. Bacha, L. van Beethovena, M. Molcera, B. Bartoka i Fr. Liszta. U dvorani Muzičke škole klavirske duete su izveli: Ljubka Hadžigeorgijeva iz Skopja i Evgenij Koroljov iz Hamburga. Izvedeni su dueti F. Schuberta, S. Prokofjeva, M. Ravela i Bele Bartoka, Rođena subotičanka, a profesorica Muzičke akademije u Novom Sadu, Rita Kinka koncertirala je u travnju. Pijanistica Kinka svirala je *Etudu* u Es duru S. Rahmanjinova, etudu *La leggerezza* F. Liszta, *Oktavnu etudu* C. Debussyja, *Karnevala* R. Schumanna i *Mozartove Varijacije* (KV 398). Na Cvjetnu nedjelju u gradskoj pravoslavnoj crkvi pjevao je zbor Srpskih pravoslavnih svećenika Bačke eparhije. Zbor pravoslavnih svećenika izvodio je pod upravom Zarka Srdića duhovne skladbe uglavnom srpskih i ruskih autora. Pijanistica Jasminka Stančul (Novi Sad) koncertirala je u vijećnici Gradske kuće početkom svibnja. Svirala je skladbe J. S. Bacha, L. Beethovena, M. Skrjabinina i F. Chopina. U istom mjesecu u sinagogi nastupio je zbor »Pro musica« iz Subotice. Pod vodstvom G. Egető zbor je pjevao kompozicije J. S. Bacha, G. Palestrine, Lottia, Z. Kodalya, Maksimovića, Gotovca i Zajca. Apsolventi subotičke Muzičke škole sa Subotičkom filharmonijom koncertirali su u gradskoj vijećnici izvodivši djela J. Quantza, A. Vivaldija, F. Chopina, W. A. Mozarta i P. I. Čajkovskog. Na programu su bili uglavnom koncerti za solo instrument i orkestar.

24. svibnja priredeni su veoma zapaženi koncert u katedrali-bazilici. Umjetnički zbor »Szt. Jozsef korus« iz Budimpešte na svom proputovanju kroz Jugoslaviju zadržao se i u Subotici i priredio koncert pjevajući djela Z. Kodalya, J. S. Bacha, L. Bårdosa, G. Deaka, L. Cherubinja, J. Arcadelta, G. F. Händla, F. Liszta, L. Varge i gregorijanskog koral. Za orguljama svirao je L. A. Almásy, a dirigirao je Gábor Bánkúti. Koncem svibnja apsolventi Muzičke škole i subotički filharmoničari priredili su drugi zajednički koncert u dvorani stare Gradske kuće. Izvodili su koncerte W. A. Mozarta, C. Mahra, J. Haydna i E. Laloa. Solisti su bili V. Kubik, B. Kovačević, C. Tóth i F. Česko, Dirigirala je Elvira Husar.

Kako »konac djelo krasi«, tako i ovoj sezoni dodani su bili koncerti kao što je nastup Komornog orkestra akademije umjetnosti Novog Sada sa solisticom Marinom Jašvili iz SSSR-a. Orkestar je izveo *Četiri godišnja doba* — A. Vivaldija. Poznatiji svjetski »Kodaly kvartet« koncertirao je u sinagogi izvodivši djela M. Lipovšeka, W. A. Mozarta, L. van Beethovena i Z. Kodalya. A zatim smo imali priliku čuti »Moyzes Quartet« iz Čehoslovačke. Gudački kvartet je svirao kompozicije L. Janačka, B. Bartoka i W. A. Mozarta.

Tijekom ljetnih praznika nastupio je komorni zbor »Pro cantione antiqua« iz Velike Britanije, koji je pjevao skladbe od srednjeg vijeka do visoke renesanse. Zatim je imao koncert The New York Kammermusiker, duhački kvartet, koji je svirao djela Luzzaschia, Grilla, Isaca, Maraisa, Schickelea i Wenth. »Linha Singers« komorni zbor i orkestar iz Čehoslovačke izveli su Benda, Händla, Telemanna, Marcella, Bacha, Schuberta, Mozarta i Broulika. A zadnji koncert u sezoni 86/87. bio je solistički koncert na glasoviru Marine Milić, koja je svirala djela Rahmanjina, Beethovena, Chopina, Brahmsa i Prokofjeva.

Josip MIOČ

U Rimu je od 12. do 17. veljače održan prvi međunarodni kongres voditelja crkvenih zborova engleskog i francuskog jezičnog područja. Predsjednik kongresa bio je maestro mons. Pablo Colino, dirigent zbora u bazilici sv. Petra, a organizator sen. dr. Albert Courtial i njegova agencija Courtial International. U popisu počasnih uzvanika navedena su imena crkvenih dužnosnika i dostojanstvenika koji su povezani s liturgijskim i glazbenim životom opće Crkve, talijanske pokrajinske Crkve i s bazilikom sv. Petra. Broj sudionika se svakim danom povećavao tako da ih je posljednjeg dana bilo 186 iz 26 država sa svih šest kontinenata; najbrojniji su bili iz U.S.A. i Kanade. Iz Jugoslavije su bili: dr. Petar Zdravko Blajić, profesor u sjemeništu i na Teologiji u Splitu, regens chori nove konkatedrale i voditelj Splitskog vokalnog okteta, o. fra Stanko Romac, voditelj zbora u crkvi Gospe od Zdravlja u Splitu, mons. Vilim Hirschenhauser, voditelj katedralnog zbora u Đakovu, te kao zastupnik katedralnog zbora u Splitu mo. Šime Marović i katedralnog zbora u Zadru mag. Zdenko Milić, — obojica studenti u Rimu. Sudionici su bili smješteni u hotelu Dover, a zasjedanja kongresa su se odvijala u velikoj dvorani »Sala Augustiniana« otaca augustinianaca do kolonade sv. Petra. Kongres se odvijao prema predviđenom programu koji se sastojao od predavanja (to su bili više uvodi u diskusiju), od razgovora (diskusija), od svećanih pjevanih liturgija, od koncerata i rekreativno-kulturnog programa te slobodnog vremena za osobni posjet gradu i obavljanje usputnih poslova. Predavanja su održavana i diskusije vođene na engleskom i francuskom jeziku uz simultano prevodenje na talijanski i njemački. Kongresisti su bili uglavnom laici; svećenika je bilo dvadesetak. Cilj kongresa je bio da se »maestri glazbenih kapela« susretu, međusobno upoznaju i povežu, da izmjene iskustva, upoznaju s uspjesima i poteškoćama u radu, da kroz predavanja kompetentnih stručnjaka vide što zapravo Crkva traži od glazbe i glazbenika u obnovljenoj liturgiji, te da se pobliže upoznaju s novim dokumentom sv. Kongregacije za Božanski kult u vezi održavanja koncerata u crkvama te konačno da se vidi kakve su mogućnosti dolaska crkvenih zborova u Rim.

Rekao bih da je kongres dobrim dijelom ispunio od organizatora postavljeni cilj i očekivanja sudionika. Dirigenti su se susreli, mnoga poznanstva i prijateljstva su sklopljena; pokazalo se da su iskustva sudionika više-manje ista posvuda; nedorečenost, odnosno nedostatak posve jasnih i određenih stavova s obzirom na ulogu glazbe u obnovljenoj liturgiji, nedorečena uloga pjevačkog zbora, upotreba različitih instrumenata u liturgiji i skladbi koje obično nazivamo »šanson« i još mnogo toga. Najviše je zanimanja izazvalo predavanje umjetničkog direktora Radio Vatikana mo. Artura Sacchetti. S reputacijom međunarodno priznatog orguljaša i skladatelja govorio je o stanju u suvremenoj talijanskoj liturgijskoj glazbi; vrlo kritički je govorio o novoj odluci Kongregacije o koncertima u crkvama ocijenivši da je ta odluka donesena bez dovoljnog uvida u mnogostranost problema koje ona pokreće, o njezinoj nepreciznosti, a na mjestima i na nutarnjoj kontradiktornosti — u čemu su se složili gotovo svi sudionici...

Što se tiče boravka crkvenih zborova u Rimu iz raznih krajeva svijeta stvari stoje ovako: ako crkveni zbor (određene kvalitete) bude u Rimu kad sv. Otac predvodi liturgiju u bazilici sv. Petra, taj bi se zbor mogao s jednom ili dvije skladbe uključiti u tu litur-

giju; ako liturgiju ne predvodi sv. Otac zboru bi mogla biti posve prepuštena nedjeljna i blagdanska konvencionalna misa u bazilici u 10 h 30' koju redovito predvodi jedan kardinal. Agencija Courtial će osigurati koncert zbora u jednoj rimskoj crkvi (redovito u crkvi sv. Ignacija); ona će se pobrinuti i za odgovarajuću propagandu, a možda i pomoći u organiziranju dolaska i boravka u Rimu.

Svi su sudionici kongresa ocijenili korisnost kongresa sa željom da ovo ne bude prvi i posljednji. Možda će se organizirati slični kongres sa sudionicima iz zemalja romanskih jezika i njemačkog.

Petar Zdravko BLAJIĆ

PRIKAZI

Zbornik: SEI SECOLI DI MUSICA NEL
DUOMO DI MILANO,
NED, Milano, 1986.

Pred dvije godine, 1986, u Milanu se na najrazličitije načine komemorirala i proslavila 600. obljetnica od osnutka (izgradnje) milanske katedrale, remek-djela svjetske arhitekture. Za tu zgodu izišao je zbornik radova od 300 stranica o šest stoljeća glazbe u milanskoj katedrali; priredili su ga Graziella de Florentiis i Gian Nicola Vessia. Predgovor je napisao mons. Angelo Majo, »arciprete del Duomo«. Zbornik nije sistematski traktat nego serija znanstvenih intervenata uvjetovanih samom opširnošću i kompleksnošću dugog perioda glazbenih događanja u katedrali i oko nje.

Prvi prilog u zborniku je studija od 30 stranica mons. mo. Luciana Migliavacca-e, aktualnog, već dugogodišnjeg, regens chori milanske katedrale i poznatog talijanskog crkvenog glazbenika. On govori o pjevanju i glazbi u milanskoj Crkvi (biskupiji) prije gradnje katedrale, i tvrdi, da bogata glazbena aktivnost crkvene (liturzijske) glazbe nije nastala tek gradnjom katedrale, iako je katedrala bitno doprinijela njezinu obogaćenju, jer je liturzijska glazba u Milanu uvijek imala plodno tlo za njezin nastanak i razvitak. Dosta je sjetiti se ambrozijanskog pjevanja koje je našlo bogatu primjenu u katedrali i sačuvalo se jedino u katedrali do naših dana.

Graziella de Florentiis u svojem prilogu govori o povijesti »Cappella Musicale« u katedrali, od njezina početka do 1714. godine. Studija ima dva dijela, povijesni i dokumentarni. U prvom dijelu govori uglavnom o maestrima, a u drugom donosi brojne reproducirane i transkribirane dokumente.

Autor slijedećeg priloga je, kao i predašnjeg, jedan od priređivača zbornika Gian Nikola Vessia. On nastavlja s poviješću zbora (cappella musicale) od 1714. do naših dana, do maestra Migliavacca-e koji je preuzeo službu 1957. godine. Ova prva tri priloga daju opći, ali prilično detaljni, pregled povijesti glazbe u milanskoj katedrali. Slijedeći prilozima su sa specifičnim, specijaliziranim temama.

Najprije nalazimo 14 lijepih reprodukcija u bojama raznih orgulja i drugih svirala u katedrali, a zatim povijesno-dokumentarni prilog mo. Renata Fait-a, sadašnjeg orguljaša u katedrali, o katedralnim orguljama i orguljašima od početka do 1562. O orguljama i orguljašima nakon 1562. do naših dana piše Marco Rossi.

O glazbi, tj. o skladbama koje su napisane baš za milansku katedralu, sve tamo od Ars nove do cecilijskog pokreta, piše Umberto Scarpetta.

Razumljivo je da su ostala sačuvana brojna zapisa na svjedočanstva o bogatom glazbenom životu milanske katedrale. O glazbenom arhivu katedrale prilaže svoje istraživanje Mariella Busnelli. Brojni podaci u arhivu daju mnogo podataka i o drugim vidovima kulturnog i umjetničkog života vezana uz katedralu ili grad Milano i prostranu milansku nadbiskupiju. U ovom prilogu je donesen i abecedni popis skladbi koje se nalaze u arhivu.

Još jednim prilogom javlja se Graziella de Florentiis, naime, kronološkim popisom svih poznatih maestra (regens chori), orguljaša i pjevača »della Cappella Musicale del Duomo« do godine 1788. Posljednje stranice zbornika donose dispozicije registara i sve pregradbe (rekonstrukcije) od 1750. god. do najnovije temeljite rekonstrukcije napravljene 1986. god. upravo za proslavu šeststoljetnog jubileja; pregled su pripremili Gian Nicola Vessia i Marco Rossi.

Zanimljivo je i korisno pa makar i samo prelistati ovu povijest crkvene glazbe vezanu uz milansku katedralu. Ona je važni dio opće povijesti glazbe. Uočiti ćemo, listajući, velika imena talijanske i europske glazbe, imena skladatelja koji su baš za tu katedralu skladali, imena velikih dirigenata koji su stalno ili prigodno u njoj dirigirali, isto tako orguljaša i pjevača, a i orguljarā. I druge su glazbene manifestacije uz šeststoljetni jubilej katedrale održane, npr. simpozij o ambrozijanskom (koralu) pjevanju, — no, o tomu na drugom mjestu.

Petar Zdravko BLAJIĆ

»MUZIČKA NAKLADA« Export-import

Zagreb, N. Tesle 10/I, tel. 424-099, 424-019
n u d i posredovanje u nabavi iz uvoza
ORGULJE »RIEGER — KLOSS«
iz ČSSR-a.

Ujedno vam omogućujemo:

- servisiranje svih vrsta orgulja
- servisiranje pianina i klavira
(posjedujemo potrebne rezervne dijelove iz
(uvoza) tel. 421-385
- servisiranje ozvučenja tel. 278-257

Prodajemo:

- pianina »PETROF«, »BLÜTHNER«
- klavire »BLÜTHNER«
- notna izdanja iz tuzemstva i uvoza
- ozvučenja (pojačala, mikrofone i ostalo)

Nudimo:

- za dinarsko sredstvo plaćanja nabavu svih muzičkih instrumenata s konvertibilnog područja (Zapada).

IZVOLITE NAM SE OBRATITI ZA
INFORMACIJE BEZ OBAVEZE NA KUPNJU.